TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. gruodžio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Konkurencija — SESV 101 straipsnis — Materialinė taikymo sritis — Kolektyvinė darbo sutartis — Nuostata, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims numatomi minimalūs atlygių tarifai — „Įmonės“ sąvoka — „Darbuotojo“ sąvoka“

Byloje C-413/13

dėl *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) 2013 m. liepos 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. liepos 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

FNV Kunsten Informatie en Media

prieš

Staat der Nederlanden

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano (pranešėjas), teisėjai A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger ir S. Rodin,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. birželio 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *FNV Kunsten Informatie en Media*, atstovaujamos advokato R. Duk,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M.K. Bulterman ir J. Langer,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir T. Müller,

— Europos Komisijos, atstovaujamos F. Ronkes Agerbeek ir P. J. O. Van Nuffel,

susipažinęs su 2014 m. rugsėjo 11 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: nyderlandų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 101 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant profesinės darbuotojų federacijos *FNV Kunsten Informatie en Media* (toliau – FNV) ir *Staat der Nederlanden* ginčą dėl svarstymų dokumento pagrįstumo, kuriame *Nederlandse Mededingingsautoriteit* (Nyderlandų konkurencijos institucija, toliau – *NMa*) pažymėjo, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostatai, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims numatomi minimalūs atlygių tarifai, taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis.

Teisinis pagrindas

3 *Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst* (Kolektyvinių darbo sutarčių įstatymas, toliau - WCAO) 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Kolektyvinė darbo sutartis – tai sutartis, sudaryta tarp vieno ar kelių darbdavių arba vienos arba kelių visišką teisinį veiksnumą turinčių darbdavių asociacijų, kuria reglamentuojama iš esmės arba tik darbo sąlygos, kurių reikia laikytis pagal darbo sutartis.

2. Ji taip pat gali būti susijusi su rangos sutartimis ir sutartimis dėl paslaugų teikimo. Šio įstatymo nuostatos dėl darbo sutarčių, darbdavių ir darbuotojų šiuo atveju taikomos atitinkamai.“

4 *Mededingingswet* (Konkurencijos įstatymas, toliau – *Mw*) 6 straipsnio 1 dalyje, kurios tekstas atitinka SESV 101 straipsnio 1 dalį, nustatyta:

„Draudžiami įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas Nyderlandų rinkoje.“

5 Pagal *Mw* 16 straipsnio a dalį:

„6 straipsnio 1 dalis netaikoma:

a) kolektyvinei darbo sutarčiai, kaip ji suprantama pagal WCAO 1 straipsnio 1 dalį. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 Kaip matyti iš bylos medžiagos, savarankiškai paslaugas teikiantys Nyderlandų paslaugų teikėjai turi teisę Nyderlanduose prisijungti prie bet kokios profesinės darbuotojų, darbdavių ar savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų asociacijos. Pagal Kolektyvinės darbo sutarties įstatymą profesinės darbdavių ir darbuotojų federacijos gali sudaryti kolektyvinę darbo sutartį ne tik darbuotojų, bet ir savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų, kurie yra šių organizacijų nariai, vardu ir naudai.

7 Laikotarpiu nuo 2006 m. iki 2007 m., pirma, darbuotojų asociacijos FNV ir *Nederlandse toonkunstenaarsbond* (Nyderlandų muzikantų asociacija, toliau - *Ntb*) ir, antra, darbdavių asociacija *Vereniging van Stichtingen Remplaçanten Nederlandse Orkesten* (Nyderlandų orkestrų pakaitinių muzikantų organizacijų asociacija, toliau – VSR) pasirašė Nyderlandų orkestrų pakaitinių muzikantų (toliau – pakaitiniai muzikantai) kolektyvinę darbo sutartį.

8 Šioje kolektyvinėje darbo sutartyje, be kita ko, nustatomi ne tik pakaitinių muzikantų, su kuriais sudaryta darbo sutartis (toliau – pakaitiniai samdomi muzikantai), bet ir pakaitinių muzikantų, kurie savo veiklą vykdo pagal paslaugų teikimo sutartį ir kurie pagal pačią sutartį nelaikomi „darbuotojais“ (toliau – savarankiškai paslaugas teikiantys pakaitiniai muzikantai), minimalūs atlygiai.

9 Konkrečiai kalbant, minėtos kolektyvinės darbo sutarties 5 priede numatyta, kad savarankiškai paslaugas teikiantiems pakaitiniams muzikantams už sutartas repeticijas ir koncertus turi būti mokamas ne mažesnis negu 2 priede nurodytas atlygis, padidintas 16 %.

10 2007 m. gruodžio 5 d. *NMa* paskelbė svarstymų dokumentą, jame konstatavo, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostatai, kurioje savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims numatyti minimalūs atlygių tarifai, taikomas *Mw* 6 straipsnis ir EB 81 straipsnio 1 dalis, kaip tai suprantama pagal Sprendimą *Alban* (C-67/96, EU:C:1999:430). Iš tikrųjų, *NMa* manymu, paslaugų teikimo sutartis reglamentuojančios kolektyvinės darbo sutarties teisinis pobūdis yra iš dalies pakeistas ir ji įgijo susitarimo tarp profesinių bendrijų savybių, nes dėl jos profesinės organizacijos vardu derėjosi organizacija, kuri šiuo klausimu veikė ne kaip darbuotojų asociacija, bet kaip savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų asociacija.

11 Priėmusios tokią poziciją darbdavių asociacija *Vereniging van Stichtingen Remplaçanten Nederlandse Orkesten* ir darbuotojų asociacija *Nederlandse toonkunstenaarsbond* atsisakė kolektyvinės darbo sutarties ir nenorėjo sudaryti naujos, kurioje būtų numatyta nuostata dėl savarankiškai paslaugas teikiančių pakaitinių muzikantų atlygio tarifų.

12 FNV kreipėsi į *Rechtbank Den Haag* (Hagos teismas) su prašymu, pirma, nustatyti, kad Nyderlandų ir Sąjungos konkurencijos teisei neprieštarauja kolektyvinės darbo sutarties nuostata, pagal kurią darbdavys įpareigojamas taikyti minimalius atlygių tarifus ne tik samdomiems pakaitiniams, bet ir savarankiškai paslaugas teikiantiems muzikantams, ir, antra, nurodyti Nyderlandų valstybei pakoreguoti *NMa* svarstymų dokumente pateiktą poziciją.

13 Gavęs ieškinį *Rechtbank Den Haag* pažymėjo, kad tokia nuostata neatitinka vienos iš dviejų kumuliacinių sąlygų, kurioms esant galima netaikyti Sąjungos konkurencijos teisės, kaip tai suprantama pagal sprendimus *Albany* (EU:C:1999:430), *Brentjens'* (C-115/97–C-117/97, EU:C:1999:434), *Drijvende Bokken* (C-219/97, EU:C:1999:437) ir *van der Woude* (C-222/98, EU:C:2000:475). *Rechtbank* nuomone, tokia nuostata dėl atlygio tarifų turėtų atsirasti iš socialinių partnerių dialogo ir būti priimta darbdavių ir darbuotojų asociacijoms pasirašius kolektyvinę darbo sutartį (pirma sąlyga); be to, ja turi būti tiesiogiai pagerintos darbuotojo darbo sąlygos (antra sąlyga). Šiuo atveju nagrinėjama nuostata tiesiogiai nepagerinamos darbuotojo darbo sąlygos. Dėl šios priežasties *Rechtbank Den Haag* atmetė FNV prašymus, net netikrinęs, ar pirmoji pagal šią teismo praktiką reikalaujama sąlyga, susijusi su būtinybe, kad pagal savo pobūdį nagrinėjama nuostata atsirastų iš socialinių partnerių dialogo, buvo įvykdyta.

14 FNV dėl šio sprendimo pateikė ieškinį *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Hagos apeliaciniam teismui), jame nurodė vienintelį pagrindą, susijusį su klausimu, ar SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas sudaryti konkurenciją ribojančius susitarimus taikomas kolektyvinės darbo sutarties nuostatai, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims, darbdavio naudai vykdantiems tokią pačią veiklą kaip ir šio darbdavio samdomi darbuotojai, numatomi minimalūs atlygio tarifai.

15 Dėl šio ieškinio, kuriame savarankiškai paslaugas teikiantys pakaitiniai muzikantai preliminariai laikomi „įmonės savininkais", nes jų pajamos priklauso nuo užduočių, kuriomis jie patys apsirūpina pakaitinių muzikantų rinkoje, teigiama, kad jie konkuruoja su kitais pakaitiniais muzikantais ir kad bet kuriuo atveju investuoja į muzikos instrumentus, minėtas teismas vis dėlto pažymėjo, jog ginčo pagrindinėje byloje baigtis aiškiai neišplaukia nei iš Sutarties, nei iš Teisingumo Teismo praktikos.

16 Šiomis aplinkybėmis *Gerechtshof te 's-Gravenhage* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Sąjungos konkurencijos taisykles reikia aiškinti taip, kad darbdavių ir darbuotojų asociacijų sudarytos kolektyvinės darbo sutarties nuostata, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys, pagal paslaugų teikimo sutartį dirbantys darbdaviui tą patį darbą kaip darbuotojai, kuriems taikoma kolektyvinė darbo sutartis, turi gauti nustatytą minimalų atlygį jau todėl, kad ši kolektyvinėje darbo sutartyje numatyta nuostata nepatenka į SESV 101 straipsnio taikymo sritį?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai: ar ši nuostata nepatenka į SESV 101 straipsnio taikymo sritį, jeigu ja (pirmiausia) siekiama pagerinti darbuotojų, kuriems taikoma kolektyvinė darbo sutartis, darbo sąlygas, ir, ar svarbu, kaip šios sąlygos gerinamos – tiesiogiai ar tik netiesiogiai?“

Dėl Teisingumo Teismo kompetencijos

17 Pirmiausia reikia patikrinti, ar Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į pateiktus klausimus. Iš tiesų, kaip savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pažymėjo *Gerechtshof te 's-Gravenhage*, pagrindinėje byloje nagrinėjama sutartis yra visiškai susijusi su vidaus klausimais ir neturi poveikio Bendrijos vidaus prekybai. Taigi, SESV 101 straipsnis šioje pagrindinėje byloje netaikomas.

18 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas ne kartą yra pripažinęs, kad turi jurisdikciją priimti sprendimą pagal prašymus priimti prejudicinį sprendimą, kurie pateikti dėl Sąjungos teisės nuostatų, esant tokioms situacijoms, kai faktinėms aplinkybėms pagrindinėje byloje Europos Sąjungos teisė tiesiogiai netaikoma, tačiau buvo leista taikyti tas nuostatas nacionalinės teisės aktais, kuriuose sprendimams dėl visiškai su vidaus klausimais susijusių situacijų laikomasi Sąjungos teisėje įtvirtinto požiūrio. Iš tiesų pagal nusistovėjusią teismo praktiką tokiais atvejais Sąjunga tikrai suinteresuota, kad, siekiant išvengti aiškinimo skirtumų ateityje, iš Sąjungos teisės perimtos nuostatos ar sąvokos būtų aiškinamos vienodai, neatsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis jos turi būti taikomos (Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 20 punktas).

19 Kalbant apie šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą, reikia pažymėti, kad *Mw* 6 straipsnio 1 dalyje iš esmės tiksliai pakartojamas SESV 101 straipsnio 1 dalies tekstas. Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Nyderlandų įstatymų leidėjas aiškiai siekė suderinti nacionalinę konkurencijos teisę su Sąjungos konkurencijos teise, numatydamas, kad *Mw* 6 straipsnio 1 dalis būtų aiškinama kuo labiau atsižvelgiant į SESV 101 straipsnio 1 dalį.

20 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismas turi kompetenciją atsakyti į pateiktą klausimą, susijusį su SESV 101 straipsnio 1 dalies aiškinimu, net jeigu ji tiesiogiai nereglamentuoja pagrindinėje byloje nagrinėjamo atvejo.

Dėl prejudicinių klausimų

21 Šiais dviem klausimais, kuriuos reikia aiškinti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Sąjungos teisę reikia aiškinti taip, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostata, pagal kurią vienai iš susitariančiųjų darbuotojų organizacijų priklausantiems savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims, kurie pagal paslaugų teikimo sutartį dirba darbdaviui tą patį darbą kaip jo samdomi darbuotojai, nustatomi minimalūs atlygio tarifai, patenka į SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

22 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, nors tam tikras konkurenciją ribojantis poveikis būdingas tarp darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančių organizacijų sudarytoms kolektyvinėms sutartims, šiomis sutartimis siekiamiems socialinės politikos tikslams būtų labai pakenkta, jei socialiniams partneriams kartu siekiant patvirtinti darbo ir įdarbinimo sąlygų gerinimo priemones būtų taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis (žr. Sprendimo *Albany*, EU:C:1999:430 59 punktą; Sprendimo *International Transport Workers' Federation ir Finnish Seamen's Union*, C-438/05, EU:C:2007:772, 49 punktą ir Sprendimo *3F / Komisija*, C-319/07 P, EU:C:2009:435, 50 punktą).

23 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad po kolektyvinių derybų tarp socialinių partnerių sudaryti susitarimai, skirti įdarbinimo ir darbo sąlygoms pagerinti, dėl savo pobūdžio ir tikslo nepriskirtini prie SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo srities (žr. Sprendimo *Albany*, EU:C:1999:430 60 punktą; Sprendimo *Brentjens'*, EU:C:1999:434, 57 punktą; Sprendimo *Drijvende Bokken*, EU:C:1999:437, 47 punktą; Sprendimo *Pavlov ir kt.*, C-180/98–C-184/98, EU:C:2000:428, 67 punktą; Sprendimo *van der Woude*, EU:C:2000:475, 22 punktą ir Sprendimo *AG2R Prévoyance*, C-437/09, EU:C:2011:112, 29 punktą).

24 Pagrindinėje byloje nagrinėjamą sutartį sudarė profesinė darbdavių asociacija ir mišrios darbuotojų organizacijos, kurios pagal vidaus teisę derybose atstovavo ne tik samdomiems pakaitiniams muzikantams, bet ir asocijuotasiais nariais esantiems savarankiškai paslaugas teikiantiems pakaitiniams muzikantams.

25 Taigi, reikia išnagrinėti, ar tokios sutarties tikslas ir pobūdis leidžia ją priskirti prie sutarčių, kurias socialiniai partneriai sudarė minėtose kolektyvinėse derybose, ir pateisina, kad jai tiek, kiek ji susijusi su savarankiškai paslaugas teikiantiems pakaitiniams muzikantams nustatytais minimaliais atlygio tarifais, nebūtų taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis.

26 Kalbant, pirma, apie minėtos sutarties pobūdį, iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo padarytų išvadų matyti, kad ši sutartis buvo sudaryta kaip kolektyvinė darbo sutartis. Tačiau, kiek tai konkrečiai susiję su jos 5 priedo nuostata dėl minėtų minimalių atlygio tarifų, ji yra darbdavių organizacijos ir darbuotojų, taip pat savarankiškai paslaugas teikiančių pakaitinių muzikantų, teikiančių paslaugas orkestrams pagal paslaugų teikimo sutartį, interesams atstovaujančių organizacijų derybų rezultatas.

27 Šiuo klausimu konstatuotina, kad tokie paslaugų teikėjai, kaip nagrinėjamoje byloje minėti pakaitiniai muzikantai, vykdantys tokią pačią veiklą kaip ir darbuotojai, iš principo yra „įmonės", kaip jos suprantamos pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes jie savo paslaugas atitinkamoje rinkoje teikia už atlygį (Sprendimo *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, 36 ir 37 punktai) ir veiklą vykdo kaip savarankiški ūkio subjektai, palyginti su savo komitentais (žr. Sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, EU:C:2006:784, 45 punktą).

28 Iš to matyti, kaip savo išvados 32 punkte pažymėjo generalinis advokatas, o svarstymų dokumente – *NMa*, kai darbuotojų interesams atstovaujanti organizacija dalyvauja derybose šių savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų, kurie yra jos nariai, vardu ir naudai, ji neveikia kaip profesinė sąjunga, vadinasi, ir kaip socialinis partneris; ji iš tikrųjų veikia kaip įmonių asociacija.

29 Taip pat reikia pridurti, kad nors Sutartyje kalbama apie socialinių partnerių dialogą, joje nenumatyta jokia nuostata, kuri skatintų, kaip tai daroma SESV 153 ir 155 straipsniuose bei Socialinės politikos susitarimo (OL C 191, 1992, p. 91) 1 ir 4 prieduose, savarankiškai paslaugas teikiančius asmenis pradėti dialogą su darbdaviais, kuriems jie pagal paslaugų teikimo sutartį teikia paslaugas, ir su jais sudaryti kolektyvines darbo sutartis, siekiant pagerinti įsidarbinimo ir darbo sąlygas (pagal analogiją žr. Sprendimo *Pavlov ir kt.*, EU:C:2000:428, 69 punktą).

30 Šiomis sąlygomis matyti, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, atsižvelgiant į tai, kad sutartį sudarė darbuotojų organizacija, veikusi jai priklausančių savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų vardu ir naudai, nėra socialinių partnerių kolektyvinių derybų rezultatas, ir jai, atsižvelgiant į jos pobūdį, negalima netaikyti SESV 101 straipsnio 1 dalies.

31 Tačiau ši išvada negali kliudyti tam, kad tokia kolektyvinės darbo sutarties nuostata taip pat galėtų būti laikoma socialinių partnerių dialogo rezultatu, jei minėti paslaugų teikėjai, kurių vardu ir naudai profesinė sąjunga dalyvavo derybose, iš tiesų yra „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys“, t. y. paslaugų teikėjai, kurių situacija, palyginti su darbuotojų, yra panaši.

32 Iš tiesų, kaip savo išvados 51 punkte pažymėjo generalinis advokatas, ir per posėdį FNV, Nyderlandų vyriausybė ir Europos Komisija, ne visada paprasta dabartinėje ekonomikoje nustatyti tam tikrų savarankiškai paslaugas teikiančių asmenų, kaip antai pagrindinėje byloje aptariamų pakaitinių muzikantų, verslo statusą.

33 Kiek tai susiję su pagrindine byla, primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, pirma, paslaugų teikėjas gali prarasti savo savarankiško ūkio subjekto, taigi ir įmonės, statusą, kai neprisiima jokios šio subjekto ūkinės veiklos finansinės arba komercinės rizikos, todėl pats savarankiškai nepriima sprendimų dėl veiksmų rinkoje, bet visiškai priklauso nuo savo komitento ir veikia kaip pagalbinis į minėto komitento įmonę integruotas padalinys (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, EU:C:2006:784, 43 ir 44 punktus).

34 „Darbuotojo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Sąjungos teisę, turi būti apibrėžta remiantis objektyviais darbo santykius apibūdinančiais kriterijais ir atsižvelgiant į atitinkamų asmenų teises ir pareigas. Šiuo klausimu pagal nusistovėjusią teismo praktiką darbo santykių požymis yra tas, kad asmuo tam tikrą laiką kito asmens naudai ir jo vadovaujamas vykdo veiklą, už kurią gauna atlyginimą (žr. Sprendimo *N.*, C-46/12, EU:C:2013:97, 40 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; Sprendimo *Haralambidis*, C-270/13, EU:C:2014:2185, 28 punktą).

35 Šiuo požiūriu Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, kad formalus pripažinimas „savarankišku paslaugų teikėju“ pagal nacionalinę teisę nereiškia, kad asmuo negali būti pripažintas „darbuotoju“ pagal Sąjungos teisę, jeigu jo savarankiškumas yra tik fiktyvus ir juo dangstomi tikri darbo santykiai pagal šią direktyvą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Allonby*, C-256/01, EU:C:2004:18, 71 punktą).

36 Darytina išvada, kad „darbuotojo“, kaip jis suprantamas pagal Sąjungos teisę, statuso nekeičia tai, kad asmuo buvo įdarbintas kaip savarankiškas paslaugų teikėjas pagal nacionalinę teisę laikantis mokestinių, administracinių arba biurokratinių sąlygų, jeigu jis veikia pagal darbdavio nurodymus, kiek tai susiję pirmiausia su laisve pasirinkti taikytiną darbo laiką, režimą, darbo vietą ir turinį (žr. Sprendimo *Allonby*, EU:C:2004:18, 72 punktą), kad jis nedalyvauja prisiimant šio darbdavio komercinę riziką (Sprendimo *Agegate*, C-3/87, EU:C:1989:650, 36 punktas) ir yra integruotas į minėto darbdavio įmonę darbo santykių laikotarpiu ir kartu su juo formuoja ekonominį vienetą (žr. Sprendimo *Becu ir kt.*, C-22/98, EU:C:1999:419, 26 punktą).

37 Atsižvelgiant į šiuos principus, kad savarankiškai paslaugas teikiančius pakaitinius muzikantus pagrindinėje byloje būtų galima laikyti ne „darbuotojais“, kaip jie suprantami pagal Sąjungos teisę, bet tikromis „įmonėmis“, reikia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikrintų, ar, viršijant paslaugų teikimo sutarties pobūdžio ribas, šie pakaitiniai muzikantai nėra atsidūrę šio sprendimo 33–36 punktuose nurodytoje situacijoje, ir pirmiausia, ar sutartinių santykių laikotarpiu jie nėra pavaldūs atitinkamam orkestrui, bet, palyginti su darbuotojais, kurie vykdo tokią pačią veiklą, yra daugiau nepriklausomi ir lankstesni, kiek tai susiję su darbo laiko grafiko nustatymu, darbo vieta ir patikėtų užduočių, t. y repeticijų ir koncertų, atlikimo būdais.

38 Dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamos kolektyvinės darbo sutarties tikslo konstatuotina, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 22 ir 23 punktuose primintą teismo praktiką analizė šiuo klausimu yra pagrįsta tik darant prielaidą, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas privalėjo kvalifikuoti pagrindinėje byloje aptariamus pakaitinius muzikantus ne kaip „įmones“, bet kaip „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiančius asmenis“.

39 Tai patikslinus, reikia pažymėti, kad remiantis kolektyvinės darbo sutarties 5 priedo nuostata nustatyta minimalių atlygio tarifų sistema tiesiogiai padeda gerinti minėtų pakaitinių muzikantų, kvalifikuotų kaip „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys“, įdarbinimo ir darbo sąlygas.

40 Iš tiesų toks režimas užtikrina šiems paslaugų teikėjams ne tik didesnį bazinį atlygį, palyginti su tuo, kurį jie gautų, jei ši nuostata nebūtų taikoma, bet, kaip konstatavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, taip pat leidžia įmokėti daugiau pensijų draudimo įmokų, atitinkančių darbuotojams numatytą pensijų sistemą, kuri garantuoja būtinas priemones, kad jie ateityje galėtų gauti atitinkamo dydžio pensiją.

41 Todėl kolektyvinės darbo sutarties nuostata, tiek, kiek ja paslaugų teikėjams, kurie yra „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys“, nustatomi minimalūs atlygio tarifai, atsižvelgiant į jos pobūdį ir tikslą, negali būti taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis.

42 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama šioje pagrindinėje byloje, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims, priklausantiems vienai iš susitariančiųjų darbuotojų organizacijų, kurie pagal paslaugų teikimo sutartį dirba darbdaviui tą patį darbą kaip ir šio darbdavio samdomi darbuotojai, numatomi minimalūs atlygių tarifai, SESV 101 straipsnio 1 dalis netaikoma tik tuomet, jeigu šie paslaugų teikėjai yra „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys“, t. y. tokie paslaugų teikėjai, kurių situacija, palyginti su minėtais darbuotojais, yra panaši. Tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

43 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad kolektyvinės darbo sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama šioje pagrindinėje byloje, pagal kurią savarankiškai paslaugas teikiantiems asmenims, priklausantiems vienai iš susitariančiųjų darbuotojų organizacijų, kurie pagal paslaugų teikimo sutartį dirba darbdaviui tą patį darbą kaip ir šio darbdavio samdomi darbuotojai, numatomi minimalūs atlygių tarifai, SESV 101 straipsnio 1 dalis netaikoma tik tuomet, jeigu šie paslaugų teikėjai yra „fiktyviai savarankiškai paslaugas teikiantys asmenys“, t. y. tokie paslaugų teikėjai, kurių situacija, palyginti su minėtais darbuotojais, yra panaši. Tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.